Nr. 13 (4) Katowice, dnia 23 kwietnia 1934 Rok. XI.

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Poz. **Treść:**

Poz. 38.

ROZPORZĄDZENIE

Wojewody Śląskiego

z dnia 15 marca 1934 r.

wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką w sprawie taks i opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski, oraz Związki Komunalne, jakoteż przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych

Z mocą obowiązującą od dnia 20 sierpnia 1934 r. zarządzam pobieranie następujących taks i opłat szkolnych:

A. W szkołach średnich ogólnokształcących i klasach gimnazjalnych, utworzonych przy zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski, oraz Związki Komunalne:

1. Taksa za egzamin wstępny do klasy pierwszej lub wyższej . . . . . 10 zł.
2. Taksa za egzamin wstępny z różnicy programów . . . . 10 zł.
3. Taksa za egzamin prywatny, zdawany w szkole średniej (w okręgach, w których te egzaminy istnieją) . . . 10 zł.
4. Taksa za egzamin dojrzałości w szkołach średnich, utrzymywanych przez Skarb Śląski, Związki Komunalne i prywatne . . . . 12 zł.

5. Taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów . . . . 60 zł.
6. Taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości dla eksternów . . . . 15 zł.
7. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego . . 5 zł.
8. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości . . . . . . 10 zł.
9. Taksa administracyjna roczna . . 220 zł.
dla uczniów wstępujących po raz pierwszy do szkoły średniej, utrzymywanej przez Skarb Śląski . . 223 zł.

B. W zakładach kształcenia nauczycieli (seminarja nauczycielskie, kursy nauczycielskie, pedagogja, wyższe kursy nauczycielskie, seminarja ochroniarskie, szkoły ćwiczeń przy tych zakładach), oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych:

10. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego, jak również duplikatu złożenia części egzaminu dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych . . . . 5 zł.
11. Taksa za wydanie duplikatu: świadectwa dojrzałości, dyplomu na nauczyciela szkoły powszechnej, świadectwa ukończenia seminarjum ochroniarskiego świadectwa egzaminu uzupełniającego, względnie pełnego egzaminu dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych, świadectwa praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, świadectwa z wyższego kursu nauczycielskiego . . . . . . 10 zł.
12. Taksa za pełny egzamin na dyplom nauczyciela szkół powszechnych dla eksternów . . . . 60 zł.
13. Taksa za uzupełniający egzamin na dyplom na nauczyciela szkół powszechnych dla eksternów . . . . 40 zł.
14. Taksa za egzamin dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych .
   a) z jednej grupy przedmiotów, lub z jednego przedmiotu artystyczno-technicznego . . . . 10 zł.
   b) z dwóch grup zdawanych łącznie . 15 zł.
   c) z trzech grup zdawanych łącznie . 20 zł.
   d) z czterech i więcej grup zdawanych łącznie . . . . . . 25 zł.
15. Taksa za egzamin na świadectwo praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszech. 60 zł.
16. Taksa za egzamin eksternów na wyższych kursach nauczycielskich, zdawany w całości w jednym terminie . 40 zł.
17. Taksa za jedną część egzaminu eksternów na wyższych kursach nauczycielskich . . . . 20 zł.
18. Taksa za dwie części egzaminu eksternów na wyższych kursach nauczycielskich zdawane łącznie . . . 30 zł.
19. Taksa administracyjna roczna . . 80 zł.

Taksy wymienione w punktach 1, 2 i 3 powinny być uiszczone za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe szkoły przed przystąpieniem ucznia (nicy) do egzaminu. Taksy te, wzięte łącznie Dyrekcje szkół rozdzielą pomiędzy egzaminatorów, jako wynagrodzenie za udział w egzaminach; sumy uzyskane od uczniów z tego tytułu powinny być podawane w liście wypłat wynagrodzeń egzaminatorów.

Taksy, wymienione w punktach 4, 5 i 6 za egzamin dojrzałości, uczniowie szkół, utrzymywanych przez Skarb Śląski wpłacają na konto czekowe szkoły, z której Dyrekcje zebrane sumy przelewają na dochód Skarbu Śląskiego, zgodnie z instrukcją rachunkowo-kasową, Dyrekcje zaś szkół komunalnych i prywatnych zebrane taksy wpłacają do P. K. O. na konto 300.540 Wydziału Skarbowego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego na dochód Skarbu Śląskiego z dokładnym wyszczególnieniem tytułu wpłaty.

Dyrekcje szkół, zarówno utrzymywanych przez Skarb Śląski, Związki Komunalne jak i prywatnych przesyłają Urzędowi Wojewódzkiemu wykazy uczniów (nic), od których taksy te zostały pobrane, nadto Dyrekcje szkół komunalnych i prywatnych dołączają dowód wpłacenia łącznej kwoty.

Taksy wpłacone przez uczniów, zwrotowi zasadniczo nie podlegają. Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w pkt. 4, 5 i 6 i to tylko w tym wypadku, gdy uczeń (ekstern) z powodu zasłabnięcia lub choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, co winno być stwierdzone świadectwem lekarskiem, egzaminowi poddać się nie może, względnie po wpłaceniu taksy do egzaminu dopuszczony nie zostanie. Zwrotu taks dokonuje Urząd Wojewódzki Śląski we własnym zakresie działania.

Taksy wymienione w punktach 7, 8, 10 i 11 stanowią dochód Skarbu Śląskiego i powinny być wpłacane przez zainteresowanych znaczkami stemplowemi, które Dyrekcja Szkoły nakleja na wydanym duplikacie i kasuje.

Taksy, wymienione w punktach 12, 13, 14, 15, 16, 17 i 18, są przeznaczone na wydatki, zwiazane z przeprowadzeniem egzaminów i na wynagrodzenie egzaminatorów. Zasady podziału taks są określone w regulaminach odpowiednich egzaminów.

Dochód z taks, wymienionych w punktach 9 i 19, przelewaja Dyrekcje zakładów, utrzymywanych przez Skarb Ślaski, w całości na dochód Skarbu Śląskiego.

Sposób pobierania i księgowania sum otrzymywanych z powyższych taks normują przepisy rachunkowo-kasowe dla Dyrekcyj (Zakładów), utrzymywanych przez Skarb Śląski.

Taksa administracyjna roczna wymieniona w pkt. 9 w szkołach średnich ogólnokształcących

komunalnych stanowi dochód gmin utrzymujących Zakład z tem ograniczeniem, że z taksy tej przypada do dyspozycji Dyrekcji Zakładu 20 zł. od uiszczających pełną opłatę, względnie 10 zł. od uiszczających połowę opłaty na urządzenie pracowni szkolnych, zakupno przyborów do gier i zabaw itd.

Od taks, wymienionych w pkt. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 i 18, oraz od różnicy między taksą dla uczniów dawnych i nowowstępujących w kwocie 3 zł (punkt 9) nikt zwolniony być nie może. Zwolnień można udzielać jedynie od taksy za egzamin dojrzałości eksternów i od taksy administracyjnej.

Od taksy za pełny egzamin dojrzałości eksternów mogą być zwolnieni w połowie kandydaci zupełnie niezamożni, oraz dzieci funkcjonarjuszów państwowych, wojewódzkich, komunalnych i wojskowych zawodowych a także i sami funkcjonarjusze państwowi, wojewódzcy, komunalni i wojskowi zawodowi, pobierający wynagrodzenie ze Skarbu Śląskiego, Skarbu Państwa, albo Kas Związków Komunalnych. Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą być wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy i to w granicach 10% wszystkich kandydatów, dopuszczonych do egzaminu, przyczem pierwszeństwo mieć winny dzieci niezamożnych inwalidów wojennych i powstańców śląskich, oraz niezamożni inwalidzi wojenni i powstańcy śląscy. Od taksy za egzamin dojrzałości eksternów zwalnia Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego.

Taksy administracyjne, wymienione w punktach 9 i 19, powinny być wpłacane w dwóch równych ratach półroczn. z początkiem danego półrocza, jednak najpóźniej do dnia 20 listopada za I półrocze i do dnia 20 kwietnia za II półrocze.

Od uczniów, którzy przed ostatecznym terminem płatności taksy występują ze szkoły, nie uiściwszy taksy, nie należy żądać opłacenia taksy.

Z ulgowej taksy administracyjnej w wysokości 50% normalnej taksy, wskazanej w punktach 9 i 19 korzystają dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych, wojewódzkich, komunalnych i wojskowych zawodowych, pobierających uposażenie służbowe, lub wynagrodzenie ze Skarbu Państwa, Skarbu Śląskiego i Kas Związków Komunalnych, o ile wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre z zastrzeżeniem, że rodzice ich nie posiadają znaczniejszego majątku.

Dzieci rodziców niezamożnych, o ile wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre, mogą korzystać z częściowego zwolnienia od taksy administracyjneji w wysokości nieprzekraczającej ulgowej taksy dla urzędników państwowych, wojewódzkich, komunalnych i zawodowych wojskowych.

W wypadkach zupełnego ubóstwa mogą być stosowane zwolnienia od taksy administracyjnej w całości, w pierwszym rzędzie w odniesieniu do dzieci niezamożnych inwalidów wojennych i powstańców śląskich.

Od taksy przewidzianej w punkcie 19, nie mogą być zwolnieni słuchacze wyższych kursów nauczycielskich, korzystający z urlopu płatnego.

Określonych wyżej ulgowych taks administracyjnych i zwolnień od opłaty taksy administracyjnej udzielają co półrocza Rady Pedagogiczne szkół stosownie do stanu majątkowego rodziców, uczniom, którzy pilnością i postępami w nauce na to zasługują. Rady Pedagogiczne powinny przy zwolnieniach od taks rozważyć dokładnie warunki, w jakich młodzież poza szkołą pozostaje. Opieka domowa ucznia może odwołać się od decyzji Rady Pedagogicznej, w wypadku odmówienia zwolnienia, do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego, który rozstrzyga ostatecznie.

Radom Pedagogicznym przysługuje prawo udzielania ulg w opłacie i zwolnień od opłaty częściowych lub całkowitych, a to: w szkołach średnich ogólnokształcących, oraz klasach gimnazjalnych przy zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski, w granicach 20%, w zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski w granicach 25% sumy, którą Dyrekcja szkoły powinnaby uzyskać z opłat, gdyby wszystkie dzieci urzędników państwowych, wojewódzkich, komunalnych i wojskowych zawodowych — płaciły połowę taksy, a pozostałe — całą taksę. Gdyby jakieś wyjątkowe względy zmuszały Radę Pedagogiczną do udzielenia ulgi i zwolnień na kwotę wyższą, niż wyżej wskazana, winny Dyrekcje szkół, utrzymywanych przez Skarb Śląski uzyskać na to zgodę Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego, a Dyrekcje szkół komunalnych Zarządów Gmin, występując z wnioskami w I półroczu do dnia 1 listopada, a w II półroczu do dnia 1 kwietnia.

Pozatem Urząd Wojewódzki Śląski zarządzi zwolnienie od taksy dzieci w tych szkołach ćwiczeń, które jako szkoły powszechne lub klasy szkoły powszechnej są włączone do normalnej sieci szkolnej i do których dzieci są skierowane przez władze nadzorujące wykonanie przepisów o obowiązku szkolnym. W takich wypadkach dzieci, zwolnionych w szkole ćwiczeń nie wlicza się do wyżej określonej normy.

Decyzja Rady Pedagogicznej o udzieleniu ulgowej taksy administracyjnej, oraz o częściowem lub całkowitem zwolnieniu od taksy następuje do dnia 20 października na skutek podania, wniesionego do Dyrekcji szkoły przez rodziców lub opiekę domową ucznia, w terminie najdalej do dnia 20 września. Dyrekcja szkoły może żądać uzupełnienia podania zaświadczeniem o stanie majątkowym.

Funkcjonarjusze państwowi, wojewódzcy, komunalni i wojskowi zawodowi nie składają podań o udzielenie ulgowej taksy administracyjnej. Dyrekcja szkoły może jednak zażądać od nich w ra-

zie wątpliwości przedstawienia świadectwa o stanie majątkowym lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest funkcjonarjuszem państwowym, wojewódzkim, komunalnym, czy zawodowym wojskowym.

Uczniowie, którzy uzyskali zwolnienie od taksy w jednem półroczu, korzystają ze zwolnienia i w następnem półroczu szkolnem, o ile istnieją nadal warunki, od których zależy zwolnienie. Uczniowie nie zwolnieni od taksy obowiązani są wpłacić ją ratami półrocznemi bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzyj Rady Pedagogicznej najpóźniej jednak do dnia 20 listopada za I półrocze i do dnia 20-go kwietnia za II półrocze.

W okresie trudnych warunków ekonomicznych Dyrekcje szkół średnich, utrzymywanych przez Skarb Śląski mogą ściągać taksę administracyjną w ratach w każdem półroczu od tych uczniów, których rodzicom byłoby trudno ze względu na niezamożność, rodzaj zajęcia (robotnicy, bezrobotni), ilość dzieci, wysyłanych do szkół itp. okoliczności uiścić naraz całą wyznaczoną opłatę.

W każdym razie cała przypadająca z tego tytułu należytość winna być wyrównana w I-ym półroczu roku szkolnego do dnia 10 grudnia, w II-im półroczu do dnia 10 maja.

Uiszczenie ratalne taksy administracyjnej może być również stosowane w komunalnych szkołach średnich ogólnokształcących za zgodą odnośnego Zarządu Gminnego.

Nowowstępujący uczniowie w pierwszem półroczu szkolnem od żadnych opłat nie mogą być zwolnieni. Nie dotyczy to dzieci funkcjonarjuszów państwowych, wojewódzkich, komunalnych i zawodowych wojskowych. W wypadkach zasługujących na poszczególne uwzględnienie Urzad Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego będzie udzielał w drodze wyjątku ulgowych taks administracyjnych i zwolnień od nich nowowstępującym uczniom w I. półroczu szkolnem.

W sprawach, zwiazanych z pobieraniem taksy, oraz umarzaniem w wyjątkowych wypadkach nieściągalnych taks, decyduje Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego.

Związki komunalne, utrzymujące komunalne szkoły średnie ogólnokształcące, winny unormować sposób pobierania opłat szkolnych w tych zakładach osobnemi statutami, które należy przedłożyć do dnia 31 marca 1934 r. Urzędowi Wojewódzkiemu do zatwierdzenia.

Prócz powyżej podanych opłat i taks szkolnych pobierają Dyrekcje państwowych szkół średnich ogólnokształcących, oraz zakładów kształcenia nauczycieli opłaty na fundusz gier i zabaw w wysokości 4 zł rocznie, płatnych w 2 ratach półrocznych.

Od opłaty tej nikt zwolnionym być nie może.

Dochody z tego źródła pochodzące zużywają Dyrekcje w sposób dotychczas obowiązujący, przyczem księgowanie opłat na fundusz gier i zabaw regulują przepisy rachunkowo-kasowe. Żadnych innych opłat i taks pobierać nie wolno.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe rozporządzenia, dotyczące niniejszem rozporządzeniem objętych taks i opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli.

Wojewoda Śląski:
(—) Dr. Grażyński.

39.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa.

OKÓLNIK Nr. 7

z dnia 15 stycznia 1934 r. (BP-20208/33)

w sprawie wydobywania dokumentów z Z.S.R.R.

Nawiązując do punktu 3 okónika tut. Nr. 75 z dnia 12 maja 1933 r. (BP-5932/33/ Ministerstwo zawiadamia, że tylko podania o wydobycie z Z. S. R. R. dokumentu potrzebnego urzędnikowi państwowemu lub samorządowemu dla celów służbowych (udowodnienia przebiegu służby dla celów emerytalnych, uzupełnienia akt personalnych) są zwolnione z opłat konsularnych, natomiast koszty rzeczywiste, należne władzom sowieckim za wydobycie wykazu stanu służby lub wyciągu z aktów stanu cywilnego w wysokości zł. 20, a za świadectwa szkolne w wysokości zł. 60 należy przesyłać do Urzędów Konsularnych R. P. w Z. S. R. R. O ile podanie lub pismo urzędowe w tych sprawach zostało już przesłane kwotę powyższą należy przesłać dodatkowo.

Dyrektor Biura Personalnego
(—) **Jan T. Lipka.**

40.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa,

OKÓLNIK Nr. 34

z dnia 13 marca 1934 r. (I. WF-1007/34)

w sprawie wycieczek szkolnych w tereny górskie.

W latach ostatnich zdarzały się dość częste wypadki nieodpowiedniego i nieumiejętnego prowadzenia wycieczek szkolnych w Tatry Wysokie. Wbrew ogłaszanych w Informatorze o szkolnych schroniskach wycieczkowych wskazówkom, organizowano masowe wycieczki wysokogórskie młodzieży szkolnej bez dokładnej znajomości terenu i w nieodpowiednich porach roku, bez przygotowania górskiego ekwipunku oraz bez uprzedniego zapewnienia uczestnikom wycieczek miejsc w schroniskach.

Pragnąc zapobiec na przyszłość niewłaściwemu prowadzeniu zbiorowych wycieczek szkolnych w Tatry, podaję do wiadomości i przestrzegania następujące wskazania w sprawie organizowania i prowadzenia wycieczek szkolnych w tereny górskie:

I. Wycieczek zbiorowych dziatwy szkolnej do lat 12 nie należy wogóle prowadzić w tereny górskie.

Młodzież po 12 roku życia można prowadzić w góry, teren jednak wybrany musi być odpowiednio do sił młodzieży, zasadniczo więc winien to być średni teren górski.

W wycieczkach górskich, zwłaszcza wysokogórskich, może brać udziać młodzież po 16 roku życia, odznaczająca się dobrym stanem zdrowia i mająca za sobą odpowiednią zaprawę turystyczną.

Wskazania te i zastrzeżenia nie dotyczą młodzieży, zamieszkałej na terenie Karpat.

Terenem turystyki górskiej młodzieży szkolnej powinny być głównie Beskidy i to zarówno zachodnie jak i wschodnie.

II. W Tatry nie należy wogóle prowadzić zbiorowych wycieczek dziatwy i młodzieży szkół powszechnych.

Wycieczki młodzieży szkół średnich, zwłaszcza liczniejsze mogą być kierowane w Tatry, program ich jednak winien obejmować łatwe wycieczki piesze, jak np. z Roztoki do Pięciu Stawów, przejście z 5 stawów przez Świstówkę do Morskiego Oka, z Hali Gąsienicowej, aż do Zmarzłego Stawu, Dolina Strążyska, Kościeliska, Chochołowska i t. p., nigdy jednak wycieczki szczytowe, wysokogórskie, szczególnie w nieodpowiedniem ubraniu i obuwiu, przyczem za wycieczkę wysokogórską uważać należy także przejście przez wysokie przełęcze jak np. Zawrat.

Na wskazanych wyżej wycieczkach należy przestrzegać, by jeden przewodnik opiekował się grupą maksymalną, złożoną z 15—20 uczniów(enic).

Wycieczki szczytowe, wysokogórskie dopuszczalne są tylko dla młodzieży po 16 roku życia, w niewielkich grupach, w odpowiedniem ubraniu turystycznem, pod opieką wytrawnych nauczycieli. Wycieczki te prowadzone być muszą przez wykwalifikowanych przewodników lub nauczycieli, prawdziwych taterników, a biorąca w nich udział młodzież musi mieć zezwolenie rodziców.

Na wycieczkach szczytowych wysokogórskich ilość osób w jednej grupie nie powinna przekraczać 6 na jednego przewodnika, w wypadkach zaś, gdy przechodzi się drogi trudniejsze, jak np. Orlą Perć, powinno się prowadzić na wycieczki tylko młodzież która już ma za sobą wycieczki łatwiejsze, przyczem jeden przewodnik winien przypadać na trzy osoby. Za wykwalifikowanego przewodnika w Tatrach uchodzić może jedynie człowiek, który Tatry zna z uprawiania w nich taternictwa. Samo doświadczenie sportowe i gimnastyczne nie jest wystarczające do znawstwa gór.

Wycieczki zbiorowe młodzieży szkolnej w Tatry winny być organizowane w okresie feryj letnich, najlepiej w lipcu, nigdy zaś w końcu maja lub początkach czerwca, kiedy w Tatrach leży jeszcze znaczna ilość śniegu i panują w nich niepomyślne warunki klimatyczne (zimno, chłody i deszcze).

III. Kierownicy wycieczek szkolnych, pragnący korzystać z noclegów w schroniskach górskich, winni na co najmniej 3—4 tygodnie przed wyruszeniem wycieczki przeprowadzić korespondencję z zarządami danych schronisk lub właściwemi Odziałami Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i upewnić się, że miejsca dla uczestników(czek) wycieczki będą zarezerwowane. W zgłoszeniach wycieczek, wysyłanych do zarządów schronisk lub Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, należy podawać zawsze ostateczny termin oczekiwanej odpowiedzi. Wycieczki, które nie otrzymały uprzednio zawiadomienia zarządów schronisk o zarezerwowaniu dla nich miejsc, narażone być mogą w razie przepełnienia schroniska, na przepędzenie nocy pod gołem niebem, w warunkach nieodpowiednich dla zdrowia i odpoczynku.

Podsekretarz Stanu:
(—) Kazimierz Pieracki.

41.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa.

Okólnik Nr. 35

z dnia 13 marca 1934 r. (II. S. 1480/34)

w sprawie wynagrodzenia członków maturalnych komisyj egzaminacyjnych w szkołach średnich ogólnokształcących.

Ministerstwo zmienia punkt 1, 2 i 6 okólnika z dnia 9 stycznia 1932 r. (II-S. 22099/31), w sprawie wynagrodzenia członków maturalnych komisyj egzaminacyjnych w szkołach średnich ogólnokształcących i nadaje im następujące brzmienie:

1. za każdą godzinę pracy przy egzaminach piśmiennych, ustnych lub na posiedzeniu komisji — wynagrodzenie w wysokości 2.50 zł.
2. za przeglądanie i poprawianie prac piśmiennych:
   a) z języka polskiego (także i innego języka nauczania szkoły), historji i matematyki przewodniczący i nauczyciel - egzaminator — 1 zł.,
   b) z fizyki i języka łacińskiego — przewodniczący i nauczyciel-egzaminator — 0,75 zł.,
   c) z języka obcego — przewodniczący i nauczyciel-egzaminator — 0,50 zł.

3. Woźni — o ile są zatrudnieni poza obowiązkowemi godzinami — w szkołach średnich ogólnokształcących przy odbywaniu egzaminów dojrzałości, otrzymują za każdą godzinę 0.50 zł.

Podsekretarz Stanu:
(—) Kazimierz Pieracki.

42.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa.

OKÓLNIK Nr. 47

z dnia 10 kwietnia 1934 r. (I. WF. 1299/34)

w sprawie przestrzegania przepisów ustawy o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie.

Sprawozdania lekarzy, odwiedzających szkoły powszechne, notują dość często wypadki znajdowania się w szkołach pewnej liczby dzieci nieszczepionych powtórnie przeciwko ospie.

Celem usunięcia tego niedopuszczalnego stanu rzeczy Ministerstwo zarządza:

I. Niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego okólnika Dyrekcje i Kierownictwa szkół sprawdzą, czy wszyscy(tkie) uczniowie(enice) posiadają świadectwo o skutecznem przyjęciu się ospy tak po pierwotnem szczepieniu, jak i po powtórnem, w razie niemożności przedstawienia przez uczniów(enice) tych świadectw, lekarze szkolni dokonają sprawdzenia szczepienia pierwotnego, jak i powtórnego.

W szkołach, nie mających lekarzy szkolnych, sprawdzanie pierwotnego szczepienia może być przeprowadzone przez nauczycieli (opiekunów klasowych). Sprawdzenie powtórnego szczepienia, o ile nie zostało przedłożone odpowiednie zaświadczenie, może być dokonane wyłącznie przez lekarza. Wyniki sprawdzenia należy zanotować bądź na osobnych listach, bądź w dziennikach klasowych.

Dzieci, które nie mają świadectw lub śladów szczepień, należy wciągnąć na specjalną listę imienną, którą należy przesłać natychmiast do właściwej powiatowej władzy i administracji ogólnej (lekarza powiatowego). Lista imienna powinna podawać imię i nazwisko ucznia, miejsce zamieszkania (adres) oraz rok urodzenia.

Jeżeli liczba dzieci, którym musi być zaszczepiona ospa, jest dość znaczna, należy w porozumieniu z lekarzem powiatowym lub miejskim zorganizować szczepienie ospy na miejscu, w szkole.

Dyrekcje i kierownictwa szkół dołożą wszelkich starań, by do końca roku szkolnego nie było w szkole dzieci nieszczepionych powtórnie na ospę.

II. Ministerstwo przypomina, że w myśl postanowienia ustępu drugiego art. 8 ustawy z dnia 9 lipca 1929 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie dzieci nieszczepionych w przepisanych terminach t. j. w pierwszym i 7-mym roku życia nie wolno przyjmować do szkół. W związku zatem z zapisami i przyjmowaniem dzieci do pierwszej klasy szkoły powszechnej kierownictwa szkół winny żądać od uczniów(enic) przedstawienia świadectwa zarówno pierwszego szczepienia ochronnego przeciwko ospie, jak również i powtórnego, jeśli zaś w danej miejscowości termin urzędowy dorocznych szczepień przypadnie już w okresie nauki szkolnej, winny dopilnować, by wszystkie dzieci, podlegające przymusowi powtórnego szczepienia zostały w przepisanym terminie zaszczepione.

PP. wizytatorzy szkół oraz inspektorzy szkolni podczas odwiedzin szkół zechcą na tę sprawę zwracać stale uwagę i sprawdzać wykonanie ustawy i niniejszych zarządzeń.

III. Ministerstwo podaje jednocześnie do wiadomości, że w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 13 z r. 1934, poz. 113, ogłoszony został jednolity tekst ustawy z dnia 19 lipca 1919 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie, jako załącznik do Obwieszczenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 stycznia 1934 r.

Dyrektor Departamentu:
(—) Karol Makuch.

43.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O. P. I. 1/4. Katowice, dnia 19 kwietnia 1934.

W sprawie zbiórek pieniężnych wśród młodzieży szkolnej.

Wobec częstych próśb różnych organizacyj społecznych o zezwolenie na zbieranie składek wśród młodzieży szkolnej, Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego, zgodnie z zasadą nieprzeciążania młodzieży świadczeniami finansowemi przypomina i poleca do najściślejszego stosowania postanowienia okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Ośw. Publ. z dnia 13 stycznia 1931 r. (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 9).

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego zaznacza, że poza składkami, opłacanemi przez młodzież szkolną na cele instytucyj szkolnych, które młodzież sama zakłada i niemi kieruje, a które mają znaczenie pod względem wychowawczym, zbieranie składek pieniężnych na terenie szkolnym jest dopuszczalne wyłącznie na cele: 1) Towarzystwa Popierania Budowy Szkół Powszechnych, 2) Ligi Obrony Pow. Państwa w zakresie kół szkolnych, 3) Ligi Morskiej i Kolonialnej, 4) Polskiego Czerwonego Krzyża, 5) Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą oraz 6) dożywiania dzieci szkolnych (jako akcja o charakterze samopomocowym). Przytem o ile chodzi o cele wymienione w punktach 2—6 akcję zbiórkową podejmować może jedynie sama młodzież w ramach kół szkolnych, bez ingerencji nauczycielstwa.

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego uważa za szczególnie pożądane, aby i w powyższym zakresie młodzież szkolna nie była obciążana świadczeniami finansowemi, przerastającemi w sumie minimalne opłaty groszowe, na co należy zwrócić baczną uwagę.

Wszelkie interwencje osób i organizacyj zgłaszających się w sprawie jakichkolwiek zbiórek pieniężnych na terenie szkolnym, należy bezwzględnie załatwić odmownie z powołaniem się na niniejszy okólnik.

Za przestrzeganie niniejszego okólnika Urząd Wojewódzki Śląski, Wydz. Oświecenia Publicznego czyni osobiście odpowiedzialnymi pp. Dyrektorów szkół oraz pp. Inspektorów Szkolnych.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

44.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O.P. I. 1/22. Katowice, dnia 24 marca 1934.

Do
Dyrekcyj państwowych, komunalnych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących państwowych i komunalnych szkół średnich zawodowych państwowych i prywatnych zakładów kształcenia nauczycieli oraz Powiatowych Urzędów Szkolnych i Rad Szkolnych Powiatowych

w Województwie Śląskiem

w sprawie wycieczek szkolnych do Gdyni.

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, że w związku z nadchodzącym okresem wycieczek, należy w sprawie organizowanych do Gdyni wycieczek szkolnych porozumieć się zawczasu pisemnie z Referatem Turystycznym Komisarjatu Rządu w Gdyni, podając proponowany termin przybycia wycieczki, ilość uczestników, czas pobytu i inne dane niezbędne dla zorganizowania należytej opieki nad wycieczką.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

45.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O.P. I-69/2. Katowice, dn. 21 marca 1934.

KOMUNIKAT

w sprawie Biura Turystycznego w Warszawie.

Przy Oddziale Warszawskim Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Warszawa, ul. Karowa 31 zostało utworzone Biuro Turystyczne, które ma na celu:

1. Organizowanie i przyjmowanie wycieczek szkolnych, przyjeżdżających do Warszawy,
2. Dostarczanie wycieczkom szkolnym bezpłatnych, wykwalifikowanych przewodników.
3. Zamawianie kwater, schronisk, wyżywienia, autokarów i t. p.,
4. Dostarczanie wycieczkom ulgowych biletów tramwajowych, do teatrów, kin, na przejażdżki statkami i t. p.,
5. Sprzedaż przewodników turystycznych po Polsce,
6. Udzielanie informacyj co do podróżowania po Polsce, układanie planów wycieczek, marszrut i t. p.

Powyższe podaje Urząd Wojewódzki — Wydział Oświecenia Publicznego do wiadomości, w związku ze zbliżającym się sezonem wycieczkowym, zalecając współpracę organizatorów wycieczek szkolnych z Biurem Turystycznem.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

46.

KONKURSY

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza niniejszem konkurs na następujące stanowiska:

kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Ochojcu**, w powiecie pszczyńskim (mieszkanie służbowe i ogród);

kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Radostowicach**, w powiecie pszczyńskim;

kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Cieszowej** w powiecie lublinieckim.

Podania należycie poparte dokumentami należy wnosić drogą służbową od Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego w terminie 4-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

47.

Ministerstwo Komunikacji.
Departament Ruchu Kolejowego.
Warszawa, dnia 28 marca 1934 r.
Nr. R. O. III. 111/14/34.

Do
Ministerstwa Oświecenia Publicznego i Wyznań Religijnych

w miejscu.

Celem zabezpieczenia miejsc w pociągach uczniom i studentom, wyjeżdżającym na ferje świąteczne lub letnie, Ministerstwo Komunikacji prosi o wydanie zarządzenia zakładom naukowym zawiadamiania najbliższych zawiadowców stacyj przynajmniej na kilka dni naprzód, o ilości wyjeżdżających osób, dniu ich wyjazdu i pociągu, oraz kierunku podróży.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) podpis nieczytelny
Inżynier.

48.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego
Nr. O. P. I. 60/63. Katowice, dnia 18 kwietnia 1934.

KOMUNIKAT

w sprawie wykładów w Instytucie Wykładów o Kulturach Narodów Słowiańskich.

W roku bieżącym odbędą się w Instytucie Wykładów o Kulturach Narodów Słowiańskich im. Marszałka Piłsudskiego w Gdyni wykłady w czasie od dnia 15 lipca do 1 sierpnia 1934 r. Wykłady odbywać się będą w auli Szkoły Państwowej Morskiej w Gdyni i w gmachu Instytutu Handlu Morskiego, położonego obok Szkoły Morskiej. Słuchacze i słuchaczki mają zapewnione pomieszczenie, wraz z całem utrzymaniem w tychże gmachach w cenie 5 zł dziennie. Program wykładów w roku bieżącym obejmuje przedmioty następujące:

I. Prof. W. W. P. i Doc. Uniw. Warsz. Dr. Stanisław Poniatowski: Etnografja Pomorza. Zwyczaje rodzinne ludów słowiańskich. Wycieczka etnograficzna wzdłuż wybrzeża.

II. Prof. Uniw. w Zagrzebiu Dr. Franciszek Ilešić: Zarys historji i kultury jugosłowiańskiej.

III. Docent Uniw. Warszawskiego Dr. Józef Gołąbek: Literatura czeska.

IV. Prof. Politechniki Warszawskiej Arch. Lech Niemojewski: Architektura.

V. Docent W. W. P. Wacław Husarski: Malarstwo.

VI. Docent W. W. P. Dr. Stefan Truchin, Radca Ministerstwa W. R. i O. P.: Szkolnictwo wyższe w Polsce.

Opłata za całość wykładów w Instytucie wynosić będzie 15 złotych.

Uczestnicy wykładów otrzymają także zniżki kolejowe, o ile już ich nie posiadają jako urzędnicy państwowi.

Zgłoszenia uczestników należy nadsyłać pod adresem: Biuro Kolegjum Międzynarodowych Wykładów Akademickich w Gdyni, Warszawa, ul. Wspólna Nr. 54 (Sekretarka Pani Janina Klemańska).

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

49.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O.P. I-39/7. Katowice, dn. 12 kwietnia 1934.

KOMUNIKAT

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publiczn. oznajmia, że **Franciszek Buchta,** urodzony 30 listopada 1916 r. w Wielkim Chełmie powiatu pszczyńskiego, były uczeń IV klasy państwowego gimnazjum w Mysłowicach nie może być przyjęty do szkoły średniej ogólnokształcącej na terenie Województwa Śląskiego.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

50.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa.
Nr. I. Pol.-413/34. Dnia 3 kwietnia 1934 r.

KOMUNIKAT

w sprawie zalecenia książki Radcy Feista p. t. „Obrona Przeciwlotniczo-Gazowa wnętrza kraju".

Nakładem Zarządu Głównego L. O. P. P., została wydana książka Magistra Praw Włodzimierza Feista, radcy M. S. Wewn. p. t. „Obrona Przeciwlotniczo-Gazowa Wnętrza Kraju".

Książka powyższa obejmuje wszechstronnie organizację o. p. l. biernej wszystkich niemal dziedzin życia wnętrza kraju, sięgając poprzez ogólno-państwową organizację tej obrony, aż do organizacji jej na odcinku mieszkań prywatnych i stanowiąc tem samem rzeczowy materjał pomocniczy w przygotowaniach o. p. l. biernej zarówno dla władz państwowych, jak i ludności.

Ministerstwo zaleca tę książkę do użytku służbowego podległych organów, pracujących nad przygotowaniem o. p. l. biernej.

Dyrektor Departamentu:
(—) Karol Makuch.

51.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa, dnia 17 listopada 1933 r.
Nr. II - S - 10393/33.

KOMUNIKAT

w sprawie Wydawnictwa „Polska na morzu".

Pragnąc pogłębić w społeczeństwie zainteresowanie dla wartości i znaczenia morza, Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy łącznie z Ligą Morską i Kolonjalną przystąpił do wydania dzieła p. t. „Polska na morzu", które ma być źródłem wszechstronnych informacyj o sprawie morskiej, jako też zobrazowaniem polskiego dorobku morskiego w szeregu artykułów, ilustrowanych wieloma zdjęciami i barwnemi planszami.

Doceniając ważność uświadomienia młodzieży szkolnej o wartości posiadania własnego mo-

rza, uważam za pożądane, aby wzmiankowane wydawnictwo znalazło się w bibljotekach nauczycielskich lub uczniowskich tych zakładów i szkół, dla których nabycie wydawnictwa jest możliwe.

Podsekretarz Stanu
(—) **Kazimierz Pieracki.**

52.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O. P. I-53/10. Katowice, dn. 23 marca 1934.

w sprawie wydawnictwa p. t. „Nasza Walka o Szkołę Polską 1901—1917“.

Urząd Wojewódzki — Wydział Oświecenia Publicznego, zwraca uwagę Dyrekcyj i Kierownictw szkół wszelkich typów, oraz gron nauczycielskich i młodzieży szkolnej na wydawnictwo Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą p. t. „Nasza Walka o Szkołę Polską, 1901—1917“.

Księga ta jest żywem wspomnieniem walk ideowych młodzieży o mowę polska w szkole, w latach 1901—1917 na terenie byłych zaborów pruskiego i rosyjskiego, jest dokumentem historycznym o niepowszedniej wartości wychowawczej. Od strajku szkolnego w 1901 r. we Wrześni, walk o nauczanie religji w języku polskim na Podlasiu i Polesiu w r. 1902 snują się bogate i pełne wymownej treści wspomnienia o organizacjach ówczesnej młodzieży, o przebiegu rewolucji szkolnej w Królestwie Kongresowem 1905—15, o gorącej i ofiarnej walce młodzieży z zaborcą. Książka ta w bibljotekach nauczycielskich i szkolnych będzie lekturą wielce budującą i pozwalającą głębiej wniknąć w istotne i nieprzemijające wartości w służbie najwznioślejszej idei niepodległości narodu i państwa.

Dochód, osiągnięty z rozprzedaży „Naszej Walki o Szkołę Polską“ przeznaczony jest na zasilenie Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranica. Cena tomu 1-go o 487 stronicach w dużym formacie i bardzo licznych odbitkach fotograficznych na kredowym papierze została obniżona do 10 zł., w oprawie artystycznej do 12 zł. Koszty przesyłki wynoszą zł. 1.20, kwotę tę można uiścić w dwóch miesięcznych ratach. Wydawnictwo jest do nabycia we wszystkich księgarniach, skład główny w „Naszej Księgarni“ Warszawa, ul. Świętokrzyska 18.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

53.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O. P. I-53/8. Katowice, dnia 27 marca 1934.

KOMUNIKAT
w sprawie książki p. t. „Piętnaście lat Państwa Polskiego.“

Nakładem Powszechnego Uniwersytetu Korespondencyjnego w Warszawie Al. Róż Nr. 2, ukazała się książka p. t. „Piętnaście lat Państwa Polskiego“. Słowo wstępne napisał p. Premjer Janusz Jędrzejewicz.

Urząd Wojewódzki, zalecając wydawnictwo do użytku szkolnego oraz bibljotek szkolnych dla nauczycieli i uczniów wszelkich typów zawiadamia równocześnie, że zamówienia na książkę w cenie 80 gr. kierować należy wprost do nakładcy. Przy większych zamówieniach rabat wynosi od 10—20%.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

54.

O WYDAWNICTWACH.

Dr. M. Ziemnowicz: **Szkolnictwo w Stanach Zjednoczonych A. P.** (Biblj. Pedag. Dydakt. T. XII). Książnica-Atlas, Lwów-Warszawa 1934 str. 391. Cena egzempl. 6,60 zł.

Dr. M. Ziemnowicz: **Nauczanie i wychowanie w Stanach Zjednoczonych A. P.** (Bibl. Pedag.-Dydakt. T. XIII). Książnica-Atlas, Lwów-Warszawa, 1934, str. 138. Cena egzempl. 3 zł.

Obie powyższe książki uzupełniają się, chociaż każdą z nich stanowi dla siebie zamkniętą całość. „Szkolnictwo” jest obszernem i wyczerpującem studjum nad ustrojem szkolnictwa amerykańskiego. Autor wskazuje, że tkwiło ono korzeniami swemi w tradycji europejskiej, że jednak pod wpływem dynamiki życia amerykańskiego zmieniło się i zróżniczkowało, aby wreszcie dojść do takiego stopnia organizacyjnego, który imponuje teraz Europie.

„Nauczanie i wychowanie” jest jakby pogłębieniem wywodów ustrojowych, daje tło teoretyczne i przedstawia filozofję wychowania amerykańskiego. Krótki rys historji nauk pedagogicznych daje nam wyobrażenie o tym ogromie pracy, którego dokonali Dewey, Thorndike, James, Judd, Kilpatrick i in. Na tle tej pracy przedstawia Ziemnowicz wspólne psychologiczne podłoże różnych metod nauczania, ilustruje przykładami ich stosowanie i wykazuje, dlaczego te metody zyskały swój rozgłos. Metoda daltońska, pro-

jektów, system winnetkowski i garyjski jak również propagowana u nas praca „pod kierunkiem" znalazły tu krytyczną ocenę. Poza metodyczną stroną zajmuje się autor również i stroną wychowawczego oddziaływania na młodzież przez szkołę.

St. Arnold, Cz. Leśniewski, H. Pohoska: **Polska w rozwoju dziejowym.** Tom II. Zagadnienia ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturalne. Str. 250. M. Arct, Warszawa, 1934 r.

Książka powyższa stanowi drugi tom wydawnictwa, które ukazało się przed paru laty i oddało duże usługi w pracy szkolnej i nauczycielskiej.

Tom pierwszy dawał przegląd dziejów politycznych kraju, ujęty w przekrojach „podłużnych", tom drugi daje podobnie syntetyczne ujęcie zagadnień z historji ustroju, społeczno-gospodarczej i historji kultury.

Zagadnienia ustrojowe podzielone zostały na następujące działy: „Państwo i społeczeństwo", „Administracja i urzędy", „Sejm w Polsce", „Sądownictwo", „Ustrój skarbowy, pieniądz" i „Wojskowość".

Zagadnienie gospodarczo - społeczne ujęte zostało w szereg rozdziałów, odpowiadających strukturze społecznej Polski przedrozbiorowej, z zaznaczeniem w poszczególnych rozdziałach przemian, jakie zachodziły w ciągu XIX wieku.

Zagadnienia kulturalne ujęto w trzech rozdziałach: „Oświata i szkolnictwo na tle życia umysłowego w Polsce", „Teatr i muzyka" i „Sztuki plastyczne".

Całość materjału scharakteryzowana jest w przekrojach do roku 1914.

Zeszyt IV (tomu 2-go) zarysu encyklopedycznego Świat i Życie".

Ukazał się zeszyt IV zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie" (red. prof. dr. Zygmunt Łempicki, nakład Książnicy-Atlas), Najważniejszym i największym artykułem tego zeszytu jest art. Francja (prof. dr. St. Pawłowski i J. Stempowski), w którym nakreślony jest szeroki obraz geografji, historji i kultury Francji. W zeszycie niniejszym „Świata i Życia" bardzo bogato reprezentowana jest również przyroda i technika. Otwiera ten dział ciekawy artykuł prof. dr. St. Ziemeckiego p. t. „Fotoelektryczność", w którym autor mówi o niedawno odkrytem zjawisku fotoelektrycznem i o szerokiem zastosowaniu „oka elektrycznego", jakim jest komórka fotoelektryczna. W art. „Fotografja" inż. W. Romer omawia szeroko podstawy naukowe zjawiska fotografji, dr. T. Jaczowski w jasny i przejrzysty sposób wyjaśnia pojęcie „Gatunku w naukach biologicznych", dr. Piotr Słonimski opisuje najróżniejsze „Gady" żyjące obecnie u nas i na całym świecie, zaś prof. dr. Jan Lewiński zaznajamia czytelnika z gadami-potworami przedhistorycznemi, o których mówią nam już tylko kamienie i wykopaliska. W zeszycie niniejszym znajdą również czytelnicy jasny i popularny wykład o tak zawiłem zagadnieniu, jakiem są „Funkcje" (dr. Otto Nikodym), czytelnicy wreszcie, którzy interesują się zagadnieniami wojskowemi, znajdą i dla siebie materjał interesujący: kpt. K. Biesiekierski pisze tu mianowicie o „Fortyfikacjach", pułkownik zaś Tadeusz Różycki o tak aktualnem zagadnieniu, jak „Gazy bojowe".

Licznie i starannie dobrane ilustracje uzupełniają ten ciekawy numer.

Książki i czasopisma nadesłane do redakcji.

Przegląd Pedagogiczny — Organ T. N. S. W. pod redakcją Henryka Gallego, Nr. 6 z dn. 24. III. 1934 r. i Nr. 7 z dn. 14. IV. 1934 r. Prenumerata mies. 1,20 zł. Red. i Adm. Warszawa, ul. Bracka 18.

Miesięcznik książki — Bibljografja wyd. M. Arcta, Nr. 1 z marca 1934 r.

Młody Polak — Dwutygodnik ilustrowany dla młodzieży polskiej Nr. 6 z 30. III. 1934 r. Redakcja i Administracja Rybnik, ul. Stawiska 21. Nr. pojed. 20 gr, prenumerata kwartalna 1,20 zł.

Muzeum — Czasopismo pedagogiczne, poświęc. sprawom wychowania, nauczania i organizacji szkolnictwa. Organ T. N. S. W. Zeszyt 1. Luty 1934 r. Redakcja i Administr.: Lwów, ul. Łyczakowska 5. Cena zeszytu 2,50 zł. Prenumerata roczna 10 zł.

Treść: Dr. Ludwik Jaxa-Bykowski: Dobór szkolny w nowem oświetleniu. Dr. Wład. Olszewski: Szkolne studjum historyczne w ujęciu nowych programów. Gerard Pola: Języki obce w szkolnictwie francuskiem. Zyg. Skorski i P. Leguin: Współzawodnictwo na terenie szkoły. Dr. Kaz. Frycz: Zagadnienie pracy domowej ucznia. Alicja Pawlicowa: Rzut oka na współczesne szkolnictwo egipskie. Z prasy. Recenzje i t. d.

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.